

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

20. De Corpore vitiatis ordinandis, vel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

§. II.

2 *Subiectum* huius obligationis sunt obligati ad ratiocinia. Dicuntur autem obligari omnes, qui susceperunt officium, vel administrationem rei alienæ, sive publicæ, ut Curiales, Iudices, Syndici, Thesaurarii æris publici; sive privatæ, ut Tutores, Curatores, Procuratores, Testamentorum executores, & id genus hominum. Gonzal. *in c. un. n. 6. h. t.* Hostiensis *in Summa h. t. n. 2.*

§. III.

3 *Effectus* obligationis ad ratiocinia est, quod eâ adstricti ante officium finitum, redditas rationes & plenam liberationem ordinari nequeant, ne Ecclesia diffametur per huiusmodi ministros, qui fortè doli fraudisque argui possent. *c. un. h. t. c. un. dist. 53. c. 3. dist. 54.*

Sunt tamen quidam officiales & administratores, qui *hiscæ Canonibus* non comprehenduntur, & ad Ordines admittuntur; ut I. Tutores actuales, seu defensores miserabilium personarum, nempe Orphanorum, pauperum, & similibum. II. Administratores locorum piorum, causarum piarum, & rerum Ecclesiasticarum. III. Defensores personarum Ecclesiasticarum. IV. Qui legitimam tutelam proximorum agnatorum susceperunt. Ratio est: quia Clericis quoque conceditur similibum tutela, & administratio. *c. 5. dist. 89. c. 22. causâ 16. q. 7. & c. 1. causâ 21. q. 3. Pirrhing h. t. num. 3.*

4 Sed quid si quis ratiociniis obstrictus contra prohibitionem juris defacto ordinatus sit? R. Bona ordinati Creditoribus cedere in solutum, & si non sufficiant, ab Episcopo adigendum esse, ut quàm primùm fieri potest, perfectè satisfaciatur. Imò Gloss. *in c. un. h. t. V. infamatur.* docet, Episcopum ordinantem pro ordinato teneri, si in culpa fuetit, & scienter talem ordinaverit contra voluntatem Creditorum. Ademit enim tunc suo facto Cre-

ditoribus potestatem absolutè exigendi ob privilegia Clericalia, & ordinato facultatem satisfaciendi ex negotiationibus sæcularibus, à quibus propter Ordines susceptos abstinere debet. Cæterùm ordinatus, si malitiosè & in fraudem aliorum Ordines receperit, ab Episcopo quidem arbitrariè puniri potest, ex dispositione juris tamen propterea nec deponitur, nec clericalibus privilegiis privatur, nec ab Ordinum exercitio suspenditur, cum nullam incurrat irregularitatem, utpote quæ ex natura sua perpetua est, & propter temporalem aliquam obligationem non contrahitur. Sayrus *de Censuris lib. 6. c. 14. n. 9.*

TITULUS XX.

De Corpore vitiatis ordinandis vel non.

SUMMARIÆ.

1. *Definitur vitium corporis.*
2. *Quinam corpore vitiati sint?*
3. *Ab ordinibus semoventur debilitati & mutilati.*
4. *Notabiliter deformes.* 5. *Et se ipsos sine causa mutilantes.*
6. *Qualiter vitium corporis impediatur usum Ordinis?*
7. *Super vitio corporis regulariter dispensat solus Pontifex.*

Licitam Ordinationem quoque impedit vitium corporis.

§. I.

Definitur vitium corporis, quòd sit defectus, ratione cuius quis vel impeditur à congruo exercitio Ordinum, vel exercere non potest, nisi cum gravi irreverentia, aut scandalo.

§. II.

Subiectum huius vitii sunt corpore vitiati; qui sunt vel debilitati, vel deformes, vel mutilati.

Debilitati dicuntur, qui habent quidem omnia membra, sed tamen unum aut plura inefficacia & ad sacrum ministerium inutilia, v. g. manum aridam, oculum cæcum, crus

Q2

con-

confractum, linguam ligatam, vel penitus præcipitem.

Deformes censentur, qui maculam aut defectum notabilem in membris exterioribus habent, ita ut sine indecentia, horrore, aut risu conspici nequeant: ut sunt leprosi, phrenetici, paralytici, arreptitii, Lunatici, Demoniaci: item habentes faciem valde ustulatam, labia corrofa, dentes difformitet eminentes extra labia, nasum abscissum, monstrosam gibbum, corpus variè & turpiter retortum, &c.

Mutilari sunt, qui membro aliquo carent. Illæ autem partes duntaxat membrum appellantur, quæ sunt integrum & proximum instrumentum alicujus principalis actionis humanæ, ut manus, pes, oculus, &c. Reliquæ, quæ tantum coadjuvant partes Principales in sua functione, membra non sunt, sed partes membri, ut constat *ex l. 10. ff. de Edilit edicto.* ubi digitus appellatur aliquid membri: & *ex c. 6. h. t.* ubi carens altera manu dicitur mutilatus; is verò, cui dimidia palma manus cum duobus digitis abscissa est, solum dicitur debilis & deformatus. *c. 2. de Clerico Agrot.* Ex quo Covarr. *in Relect. Clem. furiosus. de Homicid. p. 3. in princ. n. 8.* concludit, eum ab irregularitate posse excusari, qui alteri tantum unum digitum, vel auriculam cartilaginam absciderit.

§. III.

Effectus vitii, seu defectus corporalis est, quod eò affectos reddat irregulares. *tot. dist. 55. & passim. h. t.* Itaque

- 3 I. Ad Ordines inhabiles sunt debilitati, aut mutilati membro necessario ad exercitium Ordines: quia æquitas naturalis dicitur, ad Ordines non esse promovendos, qui eos exercere nequeunt. Nec refert, sive iustè, sive iniustè; sive culpabiliter, sive inculpabiliter, proprio aut alieno facto, vel etiam casu fortuito debilitati, seu mutilati fuerint per *c. fin. dist. 35.*

Dubium est, an si quis ob defectum v. g. manus aut digitis indicis, vel pollicis Sacerdos ordinari nequeat, saltem possit ordinari diaconus, cujus officium exercere naturaliter non impediretur? Non puto: quia *in c. 1. dist. 36. & c. 3. h. t.* expressè statuitur corpore vitiatos non esse promovendos ad Clericatum, consequenter ad nullos Ordines, utpote per quos in Clericatu constituerentur. Similiter *in c. 59. dist. 50.* generaliter reputantur inhabiles ad divina ministeria. Alii eam addunt rationem, quòd omnes reliqui Ordines sint præambuli ad Presbyteratum, ut propterea irregularis respectu huius, censeatur quoque talis respectu aliorum Ordinum. Sed displicet hæc ratio; non enim inter illos Ordines necessaria est actualis conexio, cum plures sint tituli Cardinalium, & plures præbendæ in Ecclesiis Cathedralibus, in quibus solum Ordo subdiaconatus, aut diaconatus sufficit.

Planè abstemius, qui vinum bibere non potest, quamvis ad Sacerdotium promovetur nequeat, ut notat Panorm. *in c. 5. de Celebrat. miss. n. 1.* attamen ad reliquos ordines probabiliter admitti valet: propriè siquidem corpore vitiatos non est, neque absolute prohibetur ad Clericatum promoveri, cum non minus, quàm alii possit sanctè & sine illusionem in Subdiaconatu vel Diaconatu ministrare, licet per accidens propter sumendum Sanguinem sub speciebus vini Sacerdos fieri nequeat. *P. Engel h. t. n. 17.*

II. Ab Ordinibus arcentur notabiliter deformes, etsi sine sua culpa deformati sint: quia *incompositio corporis inaequalitatem indicat mentis c. fin. §. sicut ergo dist. 41.* Et licet in Lege Veteri à ministerio DEI repudiabatur deformes ut habetur *Levit. 21.* quantum magis in Lege gratiæ. *Gonzal. in c. 2. n. 6. de Levis* tamen aliqua deformitas v. g. macula in oculo, aut exigua claudicatio Ordinationem

non obstat *c. 2. h. t. c. 10. dist. 55.* juncto *c. 57. dist. 1. de Consec.* An verò sit deformitas notabilis, vel levis, in dubio, & extra casus in jure expressos, relinquatur arbitrio Episcopii ordinantis *c. 2. & ibi DD. h. t.*

Sed quid sentiendum de illo, qui uno tantum oculo videt? Distinguo: an alter oculus præcipue sinister seu Canonicus sit omnino erutus, vel tantum potentiam visivam distitutus absque alia notabili deformitate. Priori casu sine ulla exceptione Sacerdos ordinari prohibetur in *c. fin. dist. 55.* itemque dicendum de aliis ordinibus, eò quòd oculus erutus præter defectum visus causet simul deformitatem. Posteriori casu, quo oculus est integer, & sola potentia visiva deest, irregularem non esse, & ad Sacerdotium quoque promoveri posse, verius est; modò in defectu v. g. sinistri dextro oculo absque indecentia & deformitate, id est, sine indecora conversione faciei ad populum, *Canonem Missæ* legere valeat, & aliunde irregularitas nulla subsit: similis namque defectus ex se irregularitatem non inducit, neque quo ad istum effectum ullibi in jure sit oculorum distinctio, ut ad eò nec nos distinguere debeamus. P. Engel *h. t. num. 5. Barb. J. E. V. lib. 1. c. 33. n. 140.* & alii contra Suarez, ac complures alios asserentes, ordinari neminem posse, nisi sinistrum, ceu oculum Canonicum videntem habeat.

III. Ad Ordines non admittuntur, imò etiam Ordinati ab altaris ministerio remouentur illi, qui voluntariè, & sine justa causa, quocunque corporis membro, aut parte membri privati sunt: sive deinde sibi ipsis absciderint, sive per alios abscindi procuraverint, effectaverint, aut permiserint, *c. maritimum. 2. dist. 33. c. 4. 5. 6. & 9. dist. 55. c. 3. & 4. h. t.* Idque statutum est non tam propter defectum, quam potius propter sævitiam, & malam voluntatem, quæ ausa fuit

sibi ipsi ferrum injicere, ut loquitur Pontifex in *d. c. 6. dist. 55.*

Dixi: qui voluntariè, & sine justa causa: & c. si quis enim invitus v. g. ab hostibus tempore belli, vel ex justa causa infirmitatis, seu ad conservandum reliquum corpus, aut alia graviora corporis mala evitanda ex consilio Medicorum membri alicujus mutilationem passus fuerit, ordinari minimè prohibetur, modò talis mutilatio notabilem deformitatem non afferat, nec impediatur Ordinum executionem, ut prius dictum. Sic in *c. fin. h. t.* ad ordines admittitur, cui in pueritia abscissa fuit ungula, seu prior articulus pollicis, si per reliquam ejusdem pollicis partem hostiam commodè frangere valeat. Similiter juxta *c. 7. dist. 55. & c. 3. & 5. h. t.* eunuchi nati, vel ex justa causa, aut inviti castrati ordinari possunt.

Utrum verò sola vocis conservatio sit justa & sufficiens causa, propter quam voluntariè castratus irregularis non fiat? quotidiana disputatio est. Plerisque tamen arridet sententia negativa. Et certè cum castratio procurata ob servandam castitatem, & vitandas carnales concupiscentias ordinationem impediatur per *c. 5. & 9. dist. 55.* multò magis impediatur facta propter solam vocis conservationem tamquam finem longè ignobiliorem. Quòd verò interdum mediante vocis suavitate augeatur cultus & honor divinus, ac ipse Musicus exinde congruam habeat sustentationem, quam ex aliis mediis habere vix posset, tanti non est, ut propterea directè imaginem DEI destrueret, aut mutilare liceat; maximè quia incerti sunt similes effectus, vel aliis quoque modis convenientius sæpe & facilius obtineri queunt. Latè P. Engel *n. 11. h. t.*

Cœterum vitium corporis, si ex postfactò primum, scil. post jam susceptos Ordines superveniat absque culpa Ordinati, tunc illa factem ministeria exercere potest, ad quæ per tale

male vitium non est inhabilitatus. Unde Sacerdos, cui per violentiam digiti Canonici sunt abscissi ab hostibus, præter celebrationem potest in reliquis officiis Sacerdotalibus ministrare, v.g. confessiones audire, &c. c. 2. de Clerico egrot. Sic etiam superveniente postmodum deformitate, si scandalum & horrorem abesse contingat, ut si constet, quòd ad infidelibus & hæreticis in odium Religionis ita fuarit deformatus, ministrare poterit, sicut prius; & si in publico nihilominus scandalum vel contemptus timeatur, saltem in privata capella, ubi scandalum abesse solet, celebrare licebit. Atque ita accipio c. 57. dist. 1. de Consecrat. ubi Sacerdos cum baculo ad altare accedere prohibetur, nimirum in solenni Missæ celebratione, ubi metuitur risus, vel scandalum; non item in celebratione privata, ubi cessat ratio prohibitionis. Morbò caducò vel simili laborantes specialiter in c. 3. dist. 33. tam diu ab executione Ordinum suspenduntur, quousque unius anni spatio per discretionem Episcopi inveniuntur liberati.

7 *Questio* superest: quis super irregularitate orta ex vitio corporis dispensare possit? Ad quam respondeo, regulariter non nisi Papam quo ad Ordines primùm suscipiendos dispensare posse. Pirhing. cum communi h. t. n. 15.

Dixi tamen I. *regulariter*: aliquando enim etiam quo ad ordines suscipiendos Episcopo competit dispensatio in vitio corporis; nempe si occultum sit, & ex occulto delicto proveniat per Trident. sess. 24. de Reform. c. 6. ubi Episcopis conceditur facultas dispensandi in omnibus irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto (excepto homicidiò voluntariò) provenientes.

Dixi II. *quo ad ordines primùm suscipiendos*: nam si talis defectus post susceptos Ordines superveniat, quo ad exercitium ordinum Episcopus dispensare potest; modò mutilatio non sit notabilis, & ordinatus sine

scandalo ministrare valeat, licet aliquo modo culpabiliter defectum contraxerit. Colligitur ex c. 1. h. t. & ex c. 1. de Clericis pugnantis. Quòd si in culpa non fuisset, dispensatio non indigeret, ut diximus. Excipitur casus in c. 4. h. t. ubi specialiter reservatur dispensatio ad ministerium altaris cum Sacerdote, qui credens se obsequium præstare DEO, se evitari curavit, ut per hoc manifestius absterreantur homines, qui facillè alias ex tali sine id licitum existimarent.

TITULUS XXI.

De Bigamis non ordinandis.

SUMMARIA.

1. Bigamia definitio. 2. 3. 4. Et divisio.
5. Origo Bigamia.
6. Quinam bigamiam contrahant?
7. Cur bigami ab ordinibus arceantur?
8. Quis super bigamia dispensare possit?
8. Explicatur c. un. h. t. in 6.

Denique Ordinando obstat Bigamia, seu, ut alii legunt, Digamia; quæ vox propriè significat binas nuptias c. 11. causa 31. quest. 1.

§. I.

Definitur Bigamia, quòd sit status conjugati cum duabus, aut pluribus conjugibus vel realiter, vel interpretativè, vel similitudinariè.

§. II.

Dividitur Bigamia in veram, interpretativam, & similitudinariam.

Vera dicitur, cum quis successivè duas, vel plures uxores legitime duxit, easque carnaliter cognovit, hinc qui duas uxores habuit, si altera ante copulam fuerit mortua, bigamus non est, arg. c. 5. h. t.

Interpretativa est, quando quis reverà quidem cum duabus matrimonium non contraxit, secundum interpretationem juris tamen censetur contraxisse, ac consummâsse, Quæ biga-